

Vergaderjaar 2019–2020

35 450 XVII

Wijziging van de begrotingsstaat van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII) voor het jaar 2020 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

Ontvangen 29 april 2020

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	2
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	3
1	Leeswijzer	3
2	Beleid	5
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	5
3	Beleidsartikelen	7
3.1	Beleidsartikel 1: Duurzame Economische ontwikkeling, handel en investeringen	7
3.2	Beleidsartikel 2: Duurzame ontwikkeling, voedselzekerheid, water en ketens	11
3.3	Beleidsartikel 3: Sociale vooruitgang	14
3.4	Beleidsartikel 4: Vrede, veiligheid en duurzame ontwikkeling	17
3.5	Beleidsartikel 5: Multilaterale samenwerking en overige inzet	20

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Wetsartikel 3

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,

S.A.M. Kaag

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de Ontwerpbegroting 2020 van hoofdstuk XVII van de begroting van het Rijk.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de extra maatregelen die genomen zijn als gevolg van de impact van het coronavirus (COVID 19). Het betreft uitgaven welke binnen de bestaande budgettaire kaders op de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking worden opgevangen. In de [Kamerbrief](#) zijn de maatregelen verder toegelicht, alsmede in het overzicht belangrijke uitgavenmutaties (onderdeel 2) en de artikelsgewijze toelichting budgettaire gevolgen van beleid (onderdeel 3).

Tabel 1 Extracomptabel overzicht Coronamaatregelen (bedrag x EUR 1 000)

Artikel	Naam maatregel	kamerstuk	bedrag verplich- tingen	Bedrag uitgaven
2	WASH programma UNICEF	2020Z06703	7.500	7.500
4	Strategic Preparedness and Responce Plan	2020Z06703	7.500	7.500
4	Dutch Relief Alliance	2020Z06703	10.000	10.000
4	Central Emergency Response Fund	2020Z06703	15.000	15.000
4	Country Based Pooled Funds	2020Z06703	5.000	5.000
4	Internationaal Comité van het Rode Kruis	2020Z06703	5.000	5.000
3	Global Financing Facility - Wereldbank	2020Z06703	10.000	10.000
5	IMF Catastrophe Containment and Relief Trust	2020Z06703	25.000	25.000
5	VN Responce and Recovery Trust Fund	2020Z06703	15.000	15.000
	Subtotaal		100.000	100.000
4	Noodfonds WHO	2020Z06703	5.000	5.000
4	Internationaal Comité van het Rode Kruis	2020Z06703	6.300	6.300
	Subtotaal		11.300	11.300
	Totaal		111.300	111.300

In hoofdstuk 2 is een overzicht opgenomen met de belangrijkste mutaties op de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Ten slotte volgt per artikel een toelichting op de opmerkelijke verschillen.

Hoofdstuk 3 bevat per beleidsartikel een tabel budgettaire gevolgen van beleid. Na de tabel 'budgettaire gevolgen van beleid' wordt een toelichting op de mutaties gegeven. Hierbij worden per artikel de mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in onderstaande staffel conform de Rijksbegrotingsvoorschriften toegelicht. De wijzigingen van de verplichtingen worden alleen toegelicht wanneer ze groter zijn dan 10% ten opzichte van de vorige stand op artikelniveau.

Tabel 2 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
=> 1000	10	20

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

In dit wetsvoorstel is een aantal begrotingswijzigingen opgenomen die per saldo leiden tot een verlaging van de geraamde uitgaven op de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingsamenwerking (XVII) met EUR 88 miljoen en daling van de ontvangsten met EUR 11 miljoen.

De belangrijkste uitgavenmutaties bij eerste suppletoire begroting worden in onderstaande tabel weergegeven en toegelicht. De uitgebreide toelichtingen zijn per beleidsartikel opgenomen in hoofdstuk 3.

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2020 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2020
Vastgestelde begroting 2020		3.079.086
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Versterkte private sector en arbeidsmarkt in ontwikkelingslanden	1.3	- 12.950
2) Voedselzekerheid	2.1	- 10.100
3) Water	2.2	1.389
4) Klimaat	2.3	- 6.487
5) Vrouwen en gendergelijkheid	3.2	- 1.979
6) Maatschappelijk middenveld	3.3	- 10.601
7) Humanitaire hulp	4.1	42.500
8) Opvang en bescherming in regio, migratiesamenwerking	4.2	- 5.000
9) Veiligheid en rechtstaatontwikkeling	4.3	- 18.280
10) Multilaterale samenwerking	5.1	29.358
11) Overig armoede beleid	5.2	- 7.374
12) Nog te verdelen ivm wijzigingen BNI en/of toerekeningen	5.4	- 87.821
Overige mutaties		- 115
Stand 1^e suppletoire begroting 2020		2.991.626

Toelichting uitgaven

1) t/m 11): Via Kamerbrief [Nederlandse inzet bestrijding coronacrisis ontwikkelingslanden](#) van 14 april 2020 bent u geïnformeerd dat EUR 100 miljoen op de BHOS- begroting is vrijgemaakt ten behoeve van het bestrijden van de COVID-19 pandemie in ontwikkelingslanden en het mitigeren van de sociaaleconomische effecten. Deze uitgavenverlagingen worden ingezet ter financiering van het corona steunpakket. Daarnaast heeft Nederland, zoals ook in de Kamerbrief toegelicht, aan het begin van de coronacrisis al EUR 5 miljoen extra beschikbaar gesteld aan het noodfonds van de Wereldgezondheidsorganisatie en EUR 6,3 miljoen het Rode Kruis. Deze middelen zijn afkomstig uit het reguliere noodhulpbudget.

De bijdragen uit het steunpakket van EUR 100 miljoen zijn bedoeld voor preventie in de armste landen, het lenigen van humanitaire noden en de versterking van sociaaleconomische weerbaarheid en macro-economische stabiliteit van lage-inkomenslanden. Deze steun wordt zo veel mogelijk verleend via reeds bestaande financieringskanalen en coördinatiestructuren.

Een bedrag van EUR 90 miljoen voor de extra inspanningen voor het bestrijden van de coronacrisis is in het begrotingsjaar 2020 verwerkt. Hiermee is een belangrijk deel van de niet juridisch en bestuurlijk verplichte ruimte gebruikt.

De dekking van het resterende gedeelte gebeurt ten laste van 2021. Reden is dat een deel van de totale IMF bijdrage is aangeduid als '*Contingent on demand*'. Er wordt vanuit gegaan dat deze uitgaven plaatsvinden in 2021.

Bovenstaande mutaties geven de per saldo budgetoverhevelingen weer die nodig zijn om de snelle respons binnen de vastgestelde begroting te kunnen dekken.

12) De belangrijkste oorzaak van de daling van het budget op het artikel 5.4 is de hogere toerekening aan ODA van de kosten voor de eerstejaars opvang van asielzoekers.

3 Beleidsartikelen

3.1 Beleidsartikel 1: Duurzame Economische ontwikkeling, handel en investeringen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Duurzame economische ontwikkeling, handel en investeringen (eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting
	2020	20120	2020	2020	2020	2021	2022	2023	2024
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
Verplichtingen	524 896	0	524 896	28 159	553 055	- 24 011	150 539	- 14 209	- 19 209
waarvan									
garantieplichtingen	129 000		129 000		129 000				
waarvan overige verplichtingen	395 896		395 896		424 055				
Uitgaven:									
Programma-uitgaven totaal	540 518	0	540 518	- 10 805	529 713	- 4 050	1 999	1 749	1 749
waarvan juridisch verplicht	99%				100%				
1.1 Duurzaam handels- en investeringssysteem, incl. MVO	28 322	0	28 322	1 325	29 647	350	350	100	100
<i>Subsidies</i>									
MVO en beleidsondersteuning (ODA)	9 575		9 575	1 125	10 700				
MVO en beleidsondersteuning (non-ODA)	1 367		1 367	500	1 867	500	500	500	500
<i>Opdrachten</i>									
MVO en beleidsondersteuning (non-ODA)	2 685		2 685	- 650	2 035	- 500	- 500	- 500	- 500
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	1 500		1 500	350	1 850	350	350	100	100
<i>Bijdrage (inter)nationale organisaties</i>									
MVO en beleidsondersteuning (ODA)	8 000		8 000	0	8 000				
Contributies internationaal ondernemen (non-ODA)	5 195		5 195	0	5 195				

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting
	2020	20120	2020	2020	2020	2021	2022	2023	2024
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
1.2 Versterkte Nederlandse Handels- en Investeringspositie	108 996	0	108 996	- 4 180	104 816	- 4 400	1 649	1 649	1 649
<i>Subsidies</i>									
Programma's internationaal ondernemen	17 911		17 911	- 800	17 111	- 700	1 649	1 649	1 649
Versterking concurrentiepositie Nederland	6 502		6 502	0	6 502				
Invest NL Internationaal	9 000		9 000	0	9 000				
Dutch Trade and Investment Fund	0		0	17 374	17 374	9 210	4 829	4 829	4 829
<i>Leningen</i>									
Dutch Trade and Investment Fund	17 374		17 374	- 17 374	0	- 9 210	- 4 829	- 4 829	- 4 829
<i>Garanties</i>									
Dutch Trade and Investment Fund	4 200		4 200	0	4 200				
<i>Opdrachten</i>									
Programma's internationaal ondernemen	2 000		2 000	250	2 250				
Dutch Trade and Investment Fund	440		440	0	440				
Wereldtentoonstelling Dubai	2 000		2 000	- 30	1 970				
China-strategie	600		600	0	600				
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	42 648		42 648	200	42 848	200			
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>									
Programma's internationaal ondernemen	0		0	600	600	500			
<i>Bijdragen aan ander begrotingshoofdstuk</i>									
Versterking economische functie	570		570	0	570				
Overig	5 751		5 751	- 4 400	1 351	- 4 400	0		
1.3 Versterkte private sector en arbeidsmarkt in ontwikkelingslanden	403 200	0	403 200	- 7 950	395 250	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>									
Marktontwikkeling en markttoegang	6 950		6 950	- 1 500	5 450	- 1 500	- 1 500	- 1 500	- 1 500

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting
	2020	20120	2020	2020	2020	2021	2022	2023	2024
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
Economic governance and institutions	26 400		26 400	0	26 400				
Financiële sector ontwikkeling	10 000		10 000	0	10 000	0	0	0	0
Infrastructuurontwikkeling	34 350		34 350	0	34 350				
Duurzame productie en handel	39 700		39 700	0	39 700				
(Jeugd)werkgelegenheid	10 000		10 000	0	10 000				
Dutch Good Growth Fund	25 000		25 000	0	25 000				
<i>Leningen</i>									
Infrastructuurontwikkeling	7 000		7 000	0	7 000				
Dutch Good Growth Fund	24 000		24 000	0	24 000				
<i>Garanties</i>									
Dutch Good Growth Fund	1 000		1 000	0	1 000				
<i>Opdrachten</i>									
Marktontwikkeling en markttoegang	12 000		12 000	0	12 000				
Economic governance and institutions	18 000		18 000	0	18 000				
Financiële sector ontwikkeling	4 000		4 000	0	4 000				
Infrastructuurontwikkeling	750		750	0	750				
(Jeugd)werkgelegenheid	25 250		25 250	0	25 250				
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	36 000		36 000	0	36 000				
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>									
International Labour Organisation	5 700		5 700	- 465	5 235				
Lokale private sector ontwikkeling	27 100		27 100	- 4 163	22 937				
Marktontwikkeling en markttoegang	7 000		7 000	1 500	8 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Partnershipprogramma ILO	5 500		5 500	- 472	5 028				
Economic governance and institutions	7 000		7 000	0	7 000				
Financiële sector ontwikkeling	3 000		3 000	0	3 000				
Infrastructuurontwikkeling	45 000		45 000	0	45 000				
(Jeugd)werkgelegenheid	3 000		3 000	0	3 000				
Nexus onderwijs en werk	19 500		19 500	- 2 850	16 650				
Ontvangsten	6 373	0	6 373	0	6 373	0	0	0	0

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting
	2020	20120	2020	2020	2020	2021	2022	2023	2024
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
Ontvangsten duurzame economische ontwikkeling, handel en investeringen									
1.10	3 373		3 373	0	3 373				
1.30	3 000		3 000	0	3 000				

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is voor artikel 1 duurzame economische ontwikkeling, handel en investeringen verhoogd. Dit komt hoofdzakelijk door de verlenging van twee subsidies op het gebied van duurzame productie en handel.

Uitgaven

Artikel 1.1

Het uitgavenbudget op artikel 1.1 is voor 2020 verhoogd. Deze verhoging komt hoofdzakelijk door een toename in verwachte uitvoeringskosten van het Fonds Verantwoord Ondernemen dat bij de RVO is belegd.

Artikel 1.2

Het uitgavenbudget op artikel 1.2 is voor 2020 verlaagd. Dit komt hoofdzakelijk door een bijdrage aan de uitvoering van extra controles ten aanzien van internationaal sanctiebeleid bij de douane.

Verder is op artikel 1.2 voor de uitvoering van de amendement Amhaouch en Weverling ([Kamerstuk, 35 300 XVII, nr. 19](#)) eenmalig EUR 2 miljoen vrijgemaakt voor internationalisering van het MKB in de regio's via het *Trade Relations Programma*. De middelen worden verspreid over twee jaar aan de partners beschikbaar gesteld. Naar aanleiding van het amendement Weverling ([Kamerstuk, 35 300 XVII, nr. 25](#)) is vanaf 2020 EUR 4 miljoen vrijgemaakt voor twee pilotprojecten. Deze projecten dienen ter ondersteuning van het bedrijfsleven bij het opzetten van langdurige, bilaterale innovatiesamenwerkingsprojecten, die inzicht zullen moeten geven in de mogelijke aansluitingen van het Nederlandse (internationale) innovatiebeleid en het handelsbeleid.

Artikel 1.3

Het uitgavenbudget op artikel 1.3 neemt per saldo af. Dit saldo is enerzijds het resultaat van een verhoging van het budget als gevolg van een overheveling uit artikel 2.1 Voedselzekerheid om aan een toezegging voor het versterken van de private sector in Tunesië op het gebied van voedselzekerheid invulling te geven. Anderzijds is er op dit artikelonderdeel sprake van een verlaging het budget voor de dekking van de respons op COVID-19. Deze dekking is hoofdzakelijk gevonden op aan ambassades gedelegeerde programma's.

3.2 Beleidsartikel 2: Duurzame ontwikkeling, voedselzekerheid, water en ketens

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Duurzame ontwikkeling, voedselzekerheid, water en klimaat (eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting
	2020	2020	2020	2020	2020	2021	2022	2023	2024
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
Verplichtingen	604 880	0	604 880	370 557	975 437	- 86 032	- 6 029	- 58 063	- 28 113
Uitgaven:									
Programma-uitgaven totaal	753 477	0	753 477	- 20 198	733 279	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	92%				98%				
2.1 Voedselzekerheid	339 295	0	339 295	- 15 100	324 195	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>									
Realiseren ecologische houdbare voedselsystemen	24 445		24 445	- 2 445	22 000	- 4 845	770	- 5 700	- 4 850
Bevorderen inclusieve, duurzame groei in de agrarische sect.	36 605		36 605	- 3 000	33 605				
Kennis & capaciteitsopbouw ten behoeve van voedselzekerheid	31 000		31 000	- 25 000	6 000	- 25 000	- 25 000	- 25 000	- 25 000
Uitbannen huidige honger en voeding	22 085		22 085	- 12 095	9 990				
<i>Opdrachten</i>									
Kennis & capaciteitsopbouw ten behoeve van voedselzekerheid	10 000		10 000	25 000	35 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Realiseren ecologische houdbare voedselsystemen	15 000		15 000	- 3 000	12 000	- 3 550			
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	4 000		4 000	0	4 000				
<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>									
Voedselzekerheid	165 160		165 160	7 440	172 600	11 200	- 2 220	5 700	4 850
Bevorderen inclusieve, duurzame groei in de agrarische sect.	15 000		15 000	- 2 000	13 000	- 2 805	1 450		
Kennis & capaciteitsopbouw ten behoeve van voedselzekerheid	12 000		12 000	0	12 000				

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastge- stelde begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting	Mutaties 1e supplettoire begroting
	2020	2020	2020	2020	2020	2021	2022	2023	2024
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
Uitbannen huidige honger en voeding	4 000		4 000	0	4 000				
2.2 Water	193 714	0	193 714	1 389	195 103	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>									
Waterbeheer	22 449		22 449	- 3 075	19 374	- 4 494	- 1 407	- 2 100	
Drinkwater en sanitatie	25 500		25 500	- 8 241	17 259	- 8 041	- 4 928	- 3 000	
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	2 000		2 000	0	2 000				
<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>									
Waterbeheer	86 700		86 700	1 570	88 270	5 500	4 940	5 100	
Drinkwater en sanitatie	57 065		57 065	11 135	68 200	7 035	1 395		
2.3 Klimaat	220 468	0	220 468	- 6 487	213 981	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>									
Klimaat algemeen	56 179		56 179	- 24 179	32 000	- 24 179	- 24 179	- 24 179	- 24 179
Hernieuwbare energie	36 000		36 000	- 1 000	35 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000
Dutch Fund for Climate and Development	40 000		40 000	0	40 000				
<i>Opdrachten</i>									
Klimaat algemeen	4 000		4 000	- 4 000	0	- 4 000	- 4 000	- 4 000	- 4 000
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	0		0	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>									
Contributie IZA/IZT	357		357	0	357				
Klimaatprogramma's (non- ODA)	1 550		1 550	0	1 550				
Klimaat algemeen	75 240		75 240	1 834	77 074	8 321	8 321	8 321	8 321
Hernieuwbare energie	0		0	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000
UNEP	7 142		7 142	858	8 000	858	858	858	858

Toelichting Verplichtingen

De stijging van het verplichtingenbudget kent een aantal oorzaken. De meest in het oog springende verhogingen ontstaan als gevolg van de verlenging van bestaande programma's. Dit geldt voor zowel programma's gefinancierd vanuit de centrale budgetten als voor budgetten die zijn gedelegeerd aan ambassades voor de financiering van activiteiten in het kader van de samenwerking met de Wageningen Universiteit en de

Wereldbank in Ethiopië. Andere oorzaken zijn de verlenging van programma's op het gebied van voedselzekerheid en water in de regio Grote Meren, van een aantal waterprogramma's in Mali, en van centrale programma's op het gebied van water, drinkwater en sanitatie. Tenslotte een kleine verhoging in verband met de optopping voor de UNICEF bijdrage in het kader van de COVID-19 respons, zie uitgaven.

Uitgaven

Artikel 2.1

Afgezien van een verlaging van het budget voor de dekking van de respons op COVID-19 neemt het budget voor het artikelonderdeel Voedselzekerheid ook af als gevolg van een budgetoverheveling naar het artikelonderdeel 1.3 'Versterkte Private sector en Arbeidsmarkt in ontwikkelingslanden' om aan een toezegging voor het versterken van de private sector op het gebied van voedselzekerheid in Tunesië invulling te geven.

Artikel 2.2

In verband met [de snelle eerste respons](#) op de COVID-19 pandemie is het budget voor de bijdrage aan het UNICEF WASH (*water, sanitation and health*) programma opgetopt. Deze optopping is deels opgevangen door verlagingen van budgetten op decentrale programma's in een aantal West-Afrikaanse landen en in de Hoorn van Afrika.

Artikel 2.3

Over de uitvoering van het amendement Bouali ([Kamerstuk, 35 300 XVII, nr. 16](#)) is de Kamer reeds geïnformeerd in de [brief Internationale Inzet Bosbehoud en Bosherstel van 9 maart jl.](#) Hierin is aangegeven dat de financiering voor activiteiten die bijdragen aan het tegengaan van ontbossing worden verdubbeld naar ten minste EUR 25 miljoen vanaf dit jaar.

Verder is het budget voor het artikelonderdeel Klimaat teruggebracht vanwege de benodigde dekking voor de eerste snelle respons op COVID-19.

3.3 Beleidsartikel 3: Sociale vooruitgang

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Sociale vooruitgang (eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Stand 1e suppletioire begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting
	2020	2020	2020	2020	2020	2021	2022	2023	2024
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
Verplichtingen	1 366 461	0	1 366 461	843 098	2 209 559	- 364 598	- 86 002	- 25 196	- 5 002
Uitgaven:									
Programma-uitgaven totaal	764 679	0	764 679	- 13 180	751 499	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	97%				97%				
3.1 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en hiv/aids	421 784	0	421 784	0	421 784	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>									
SRGR en hiv/aids	117 778		117 778	- 8 500	109 278		- 2 000	- 2 000	- 2 000
Global Fund to Fight Aids, Malaria and Tuberculosis	75		75	0	75				
<i>Opdrachten</i>									
SRGR en hiv/aids	14 478		14 478	0	14 478				
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	110		110	0	110				
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>									
WHO/PAHO	6 713		6 713	0	6 713				
Gezondheidszorg				0					
SRGR en hiv/aids	115 692		115 692	500	116 192	2 000	2 000	2 000	2 000
UNFPA	60 000		60 000	- 2 000	58 000	- 2 000			
UNAIDS	20 000		20 000	0	20 000				
Partnershipprogramma WHO	12 013		12 013	0	12 013				
Global Fund to Fight Aids, Malaria and Tuberculosis	51 925		51 925	0	51 925				
UNICEF	7 000		7 000	0	7 000				
Vrouwenrechten en keuzevrijheid	16 000		16 000	10 000	26 000				
3.2 Vrouwenrechten en gendergelijkheid	52 439	0	52 439	- 1 979	50 460	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>									
Vrouwenrechten	33 766		33 766	- 2 679	31 087	1 250	1 000		

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting
	2020	2020	2020	2020	2020	2021	2022	2023	2024
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
<i>Opdrachten</i>									
Vrouwenrechten	500		500	0	500				
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>									
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	200		200	0	200				
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>									
Vrouwenrechten	11 973		11 973	700	12 673	- 1 250	- 1 000		
UNWOMEN	6 000		6 000	0	6 000				
3.3 Maatschappelijk middenveld	180 531	0	180 531	- 10 601	169 930	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>									
Twinningfaciliteit Suriname	1 700		1 700	0	1 700				
Versterking maatschappelijk middenveld	155 833		155 833	- 10 601	145 232	- 1 449	- 1 270	- 470	- 470
<i>Opdrachten</i>									
Versterking maatschappelijk middenveld	11 000		11 000	- 2 895	8 105				
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>									
Versterking maatschappelijk middenveld	11 998		11 998	2 895	14 893	1 449	1 270	470	470
3.4 Onderwijs	109 925	0	109 925	- 600	109 325	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>									
Onderzoeksprogramma's	1 500		1 500	0	1 500				
<i>Garanties</i>									
Onderwijs	40 375		40 375	0	40 375				
<i>Opdrachten</i>									
Onderzoeksprogramma's	1 500		1 500	0	1 500				
Hoger Onderwijs	38 300		38 300	7 400	45 700	8 000	8 000	8 000	8 000
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>									
Onderwijs	18 250		18 250	- 8 000	10 250	- 8 000	- 8 000	- 8 000	- 8 000
Global partnership for education	10 000		10 000	0	10 000				

Toelichting

Verplichtingen

Op artikel 3 Sociale ontwikkeling is het verplichtingenbudget verhoogd. Deze verhoging is hoofdzakelijk het gevolg van de subsidietenders voor de nieuwe subsidiekaders voor Versterking Maatschappelijk Middenveld (*Power of Voices*), *Power of Women*, *Women, Peace and Security* en het SRGR-Partnerschap fonds van waaruit in 2020 nieuwe subsidies worden verstrekt. Voor een gedeelte zal de verhoging van het verplichtingenbudget in 2020 worden gecompenseerd door een verlaging van het verplichtingenbudget in 2021 en 2022.

In 2020 worden ook door de posten nieuwe verplichtingen aangegaan op het gebied van SRGR. Hiervoor is onder andere in Ethiopië, Niger en Burkina Faso het verplichtingenbudget voor 2020 naar boven bijgesteld. Ook wordt in Mozambique het Hands off! programma van het Aids fonds verlengd naar vijf jaar.

Uitgaven

Artikel 3.1

Ten aanzien van de eerste COVID-19 respons is er op artikel 3.1 SRGR EUR 10 miljoen vrijgemaakt voor Versterking van gezondheidssystemen, moeder en kindzorg via de Wereldbank.

Artikel 3.2

Het uitgavenbudget voor Vrouwenrechten en gendergelijkheid is in 2020 verlaagd vanwege de benodigde dekking voor de eerste snelle respons op COVID-19. Deze verlaging wordt opgevangen door geplande eerste betalingen voor de nieuwe subsidiekaders deels uit te stellen naar 2021.

Artikel 3.3

Het uitgavenbudget voor het maatschappelijk middenveld is in 2020 verlaagd vanwege de benodigde dekking voor de eerste snelle respons op COVID-19. Deze verlaging wordt opgevangen door geplande eerste betalingen voor de nieuwe subsidiekaders deels uit te stellen naar 2021.

Artikel 3.4

Geen opmerkingen.

3.4 Beleidsartikel 4: Vrede, veiligheid en duurzame ontwikkeling

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Vrede, veiligheid en duurzame ontwikkeling (eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Stand 1e suppletioire begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting
	2020	2020	2020	2020	2020	2021	2022	2023	2024
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
Verplichtingen	332 742	0	332 742	42 720	375 462	- 9 000	- 2 400	- 3 400	0
Uitgaven:									
Programma-uitgaven totaal	767 260	0	767 260	20 020	787 280	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	71%				80%				
4.1 Humanitaire hulp	370 017	0	370 017	43 300	413 317	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>									
Noodhulpprogramma's	87 000		87 000	15 000	102 000				
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>									
Noodhulpprogramma's	200 000		200 000	27 500	227 500				
Noodhulpprogramma's non-ODA	1 017		1 017	800	1 817				
UNHCR	33 000		33 000	0	33 000				
UNRWA	13 000		13 000	0	13 000				
Wereldvoedselprogramma	36 000		36 000	0	36 000				
4.2 Opvang en bescherming in de regio en migratiesamenwerking	162 000	0	162 000	- 5 000	157 000	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>									
Opvang in de regio	5 000		5 000	0	5 000				
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>									
Opvang in de regio	123 000		123 000	0	123 000				
Migratie en ontwikkeling	34 000		34 000	- 5 000	29 000				
4.3 Veiligheid en Rechtstaatontwikkeling	235 243	0	235 243	- 18 280	216 963	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>									
Legitieme stabiliteit	26 950		26 950	- 14 950	12 000	- 10 000	- 10 000	- 10 000	- 10 000
Inclusieve vredes- en politieke processen	7 362		7 362	638	8 000	638	638	2 638	2 638
Vredesdividend: werkgelegenheid en basisvoorzieningen	51 000		51 000	- 36 000	15 000	- 45 000	- 49 000	- 51 000	- 51 000
Functionerende rechtsorde	14 476		14 476	11 612	26 088	19 412	17 902	19 862	19 862

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting
	2020	2020	2020	2020	2020	2021	2022	2023	2024
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>									
Legitieme stabiliteit	305		305	7 332	7 637	10 000	10 000	10 000	10 000
Functionerende rechtsorde	110 150		110 150	3 350	113 500	14 950	20 460	16 500	16 500
Inclusieve vredes- en politieke processen	25 000		25 000	9 738	34 738	10 000	10 000	12 000	12 000
4.4 Noodhulpfonds	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>									
Noodhulpfonds	0		0	0	0				

Toelichting

Verplichtingen

Saldo van diverse mutaties waarvan de belangrijkste verhogingen in verband met programma's in Burkina Faso, Niger en Palestijnse gebieden en een vanwege vertraging in de voorbereiding vanuit 2019 doorgeschoven verplichting voor Grote Meren. Daarnaast is het verplichtingenbudget verhoogd in verband met het kunnen opstarten van noodhulp programma's ten behoeve van de eerste snelle respons op de COVID-19 pandemie (Kamerbrief [Nederlands inzet bestrijding coronacrisis ontwikkelingslanden](#) van 14 april 2020).

Uitgaven

Artikel 4.1

In verband met de snelle eerste respons (Kamerbrief [Nederlands inzet bestrijding coronacrisis ontwikkelingslanden](#) van 14 april 2020) op de COVID-19 pandemie is het budget voor humanitaire hulp verhoogd. De extra middelen worden ingezet voor het *Strategic Preparedness and Response Plan*, voor acute crisis respons via de VN (*CERF*), inzet op lokale capaciteit, het Rode Kruis met bijzondere aandacht voor Psychosociale hulp en het flexibele noodhulpkanaal van het Nederlandse maatschappelijk middenveld.

Artikel 4.2

Het budget voor bijdragen migratie en ontwikkeling is teruggebracht vanwege de benodigde dekking voor de eerste snelle respons op COVID-19.

Artikel 4.3

Op het artikel onderdeel 4.3 wordt per saldo budgetneutraal geschoven tussen een aantal instrumenten. Vanwege voortschrijdend inzicht vindt overheveling plaats tussen de instrumenten subsidies en bijdragen internationale organisaties van het thema Legitieme stabiliteit. Verder wordt het instrument subsidies Vredesdividend uitgefaseerd ten gunste van instrumenten onder Functionerende rechtsorde en Inclusieve vredesprocessen. De wijziging heeft betrekking op de financiering van specifieke sociaaleconomische wederopbouw projecten. Deze zullen niet meer worden geïnitieerd onder beleidsartikel 4.3 aangezien deze projecten al onder andere thema's worden uitgevoerd (zoals voedselzekerheid, water, werkgelegenheid).

De benaming van het beleidsartikel is in 2019 aangepast naar 'veiligheid en rechtstaatontwikkeling' om het in lijn te brengen met de beleidsnota BHOS Investeren in Perspectief (2018). Over de invulling van het veiligheid en rechtsorde thema is de Tweede Kamer geïnformeerd per [brief van 14 december 2018 over de Theories of Change \(ToC\)](#) voor de thematische prioriteiten van het ontwikkelingsbeleid en de geografische focus binnen de bilaterale samenwerking.

Aanvullend is het budget verlaagd vanwege de benodigde dekking voor de eerste snelle respons op COVID-19. De budgetten voor bijdragen functionele rechtsorde van een aantal decentrale programma's zijn teruggebracht, alsmede de centrale budgetten voor bijdragen en subsidies voor legitieme stabiliteit.

Artikel 4.4

Geen opmerkingen.

3.5 Beleidsartikel 5: Multilaterale samenwerking en overige inzet

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Multilaterale samenwerking en overige inzet (eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)									
	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Stand 1e suppletioire begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting	Mutaties 1e suppletioire begroting
	2020	2020	2020	2020	2020	2021	2022	2023	2024
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
Verplichtingen	59 800	0	59 800	871 462	931 262	8 458	80 542	- 1 542	- 9 042
waarvan									
garantieverplichtingen					828 440				
waarvan overige verplichtingen					102 822				
Uitgaven:									
Programma-uitgaven totaal	253 152	0	253 152	- 63 297	189 855	- 82 190	355	53 441	58 191
waarvan juridisch verplicht	99%				99%				
5.1 Multilaterale samenwerking	164 616	0	164 616	35 308	199 924	12 000	7 000	7 000	7 000
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>									
UNIDO	1 950		1 950	- 642	1 308				
UNDP	30 000		30 000	0	30 000				
UNICEF	31 000		31 000	2 000	33 000	2 000	7 000	7 000	7 000
Speciale multilaterale activiteiten	11 077		11 077	15 000	26 077				
Assistent deskundigenprogramma	9 000		9 000	0	9 000				
Internationale Financiële Instellingen	8 324		8 324	15 000	23 324	10 000			
Middelenaanvullingen multilaterale banken en fondsen	66 789		66 789	0	66 789				
Kapitaalaanvullingen bij regionale ontwikkelingsbanken	6 476		6 476	3 950	10 426				
5.2 Overig armoedebeleid	87 448	0	87 448	- 9 696	77 752	388	1 565	- 5 416	- 5 560
<i>Subsidies</i>									
Kleine activiteiten posten en cultuur en ontwikkeling	10 765		10 765	- 3 202	7 563	- 2 725	- 2 700	- 2 650	- 2 650
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>									
UNESCO	4 400		4 400	- 234	4 166				
Diverse ondersteunende activiteiten	9 903		9 903	85	9 988	2 388	3 565	- 3 416	- 3 560
Kleine activiteiten posten en cultuur en ontwikkeling	2 200		2 200	395	2 595	725	700	650	650
Schuldverlichting	59 930		59 930	- 6 740	53 190				

	Stand ontwerp begroting	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB	Vastgestelde begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting	Mutaties 1e suppletoire begroting
	2020	2020	2020	2020	2020	2021	2022	2023	2024
	(1)	(2)	(3)=(1+2)	(4)	(5)=(3+4)				
Voorlichting op het terrein van Ontwikkelingssamenwerking	250		250	0	250				
5.4 Nog te verdelen i.v.m. wijzigingen BNI en/of toerekeningen	1 088	0	1 088	- 88 909	- 87 821	- 94 578	- 8 210	51 857	56 751
Ontvangsten	72 915	0	72 915	- 10 500	62 415	- 19 232	- 23 445	- 28 210	- 32 816
5.20 Ontvangsten en restituties met betrekking tot leningen	41 739		41 739	- 5 500	36 239	- 9 232	- 13 445	- 18 210	- 22 816
5.21 Ontvangsten OS	31 176		31 176	- 5 000	26 176	- 10 000	- 10 000	- 10 000	- 10 000
5.22 Koersverschillen OS	pm		pm		pm				
5.23 Diverse ontvangsten non-ODA	0		0	0	0				

Toelichting Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor beleidsartikel 5 Multilaterale samenwerking en overige inzet wordt in 2020 verhoogd. Deze stijging kan grotendeels worden toegeschreven aan de zevende kapitaalverhoging van de *African Development Bank* (AfDB). Op basis van het Nederlands aandelenbezit zal een garantieverplichting ter waarde van EUR 828 miljoen worden aangegaan in 2020. De Kamer zal spoedig een brief inclusief toetsingskader hierover ontvangen. Het resterende deel van de verhoging van het verplichtingenbudget in 2020 is nodig om aan zowel programma's van Internationale Financiële instellingen (IFI's) als programma's in het kader van beleidskader Internationaal Cultuurbeleid 2021-2024 te kunnen committeren.

Het verplichtingenbudget zal ook voor de jaren 2021 en verder worden verhoogd. Hier liggen verschillende redenen aan ten grondslag. Zo zal de verdeling van enkele bestaande verplichtingenbudgetten worden aangepast omdat er wordt overgegaan op een systematiek van meerjarige commiteringen. Dit is van toepassing op bijdragen aan VN-hervormingen, de Joint Agenda 2030 en aan enkele programma's van Internationale Financiële instellingen (IFI's). Daarnaast zal, vanwege de afspraken die gemaakt zijn in het *VN Funding Compact*, vanaf 2020 het uitgaven- en verplichtingenbudget voor UNICEF meerjarig toenemen. Ook hier zal worden overgegaan op een systeem van meerjarige commiteringen. Om dit te faciliteren zal het verplichtingenbudget in 2022 met EUR 54 miljoen toenemen.

Bovenop de reguliere mutaties zal, in het kader van het steunpakket ter bestrijding van de coronacrisis in ontwikkelingslanden, het verplichtingenbudget in 2020 met EUR 29 miljoen toenemen en in 2021 per met EUR 10 miljoen toenemen.

Uitgaven

Artikel 5.1

Het uitgavenbudget voor artikel 5.1 Multilaterale samenwerking stijgt in totaal met EUR 6 miljoen in 2020. De redenen voor deze toename zijn tweeledig. Vanwege een aanvullende bijdrage aan UNICEF in verband met de afspraken die gemaakt zijn in het *VN Funding Compact* stijgt het uitgavenbudget meerjarig, beginnend met EUR 2 miljoen in 2020. Daarnaast is er sprake van een verhoging voor de financiering van een kapitaal aanvulling ten behoeve van *African Development Bank* (AfDB), ook in 2020.

Bovenop de eerdergenoemde mutaties vinden er, [in het kader van Nederlands inzet ter bestrijding van de coronacrisis in ontwikkelingslanden](#), nog de volgende mutaties plaats op artikel 5.1. Het uitgavenbudget voor 2020 neemt met EUR 30 miljoen toe ten behoeve van bijdragen aan het *Response and Recovery Trust Fund* (RRTF) van de VN (EUR 15 miljoen) en aan de *Catastrophe Containment and Relief Trust* (CCRT) van het IMF (EUR 15 miljoen). Voor het CCRT is ook via het uitgavenbudget voor 2021 EUR 10 miljoen op aanvraag beschikbaar gesteld. Tegenover deze verhoging staat een verlaging van het uitgavenbudget van 2020 voor UNIDO met EUR 0,6 miljoen.

Artikel 5.2

Het uitgavenbudget voor artikel 5.2 Overig Armoedebeleid daalt per saldo met EUR 2 miljoen. Omdat er voor algemene decentrale programma's minder budget nodig bleek zijn budgetten van verschillende posten en directies hierop aangepast. Verder is vanwege het vervroegen van een betaling aan het Prins Claus Fonds van 2020 naar 2019 budget vrijgevalen.

Hiernaast worden enkele uitgavenbudgetten voor 2020 verlaagd om budget voor het COVID-19 steunpakket vrij te maken. Het betreft een verlaging van EUR 7 miljoen, bestaande uit lagere uitgavenbudgetten voor onder andere schuldverlichting en UNESCO.

Artikel 5.4

Om de inzichtelijkheid van de BHOS-begroting verder te verbeteren is er met ingang van begrotingsjaar 2017 artikelonderdeel 5.4 gecreëerd. Zie ook [Kamerbrief 34 300 XVII](#), nr. 62 over de inzichtelijkheid van de BHOS-begroting. De ontwikkeling van het ODA-budget is gekoppeld aan de ontwikkeling van het BNI en wordt hiervoor bijgesteld. In het kader van behoedzaamheid en stabiliteit in de begroting worden groei en krimp niet direct doorvertaald in de OS-programmalijnen. Deze zogeheten BNI-ruimte kan immers weer toenemen of afnemen als in de loop van het jaar de BNI-raming wordt bijgesteld. Daarnaast kan er sprake zijn van nog te verdelen toerekeningen aan het ODA-budget.

Per saldo neemt het budget van dit artikelonderdeel in 2020 af met EUR 89 miljoen. In de volgende jaren is juist er sprake van verhogingen.

De belangrijkste mutaties op dit artikel zijn:

- Het Centraal Planbureau heeft de ramingen van de groei van het BNI in hun meest recente raming structureel verhoogd. Het gevolg hiervan is een verhoging van het ODA-budget met EUR 26 miljoen in 2020, oplopend naar EUR 164 miljoen in 2022. In deze cijfers is nog geen rekening gehouden met de economische effecten als gevolg van de COVID-19 pandemie. Deze worden pas in de loop van het jaar in de macrocijfers verwerkt.
- Vooral door een langere verblijfsduur, vanwege achterstanden bij de IND, als ook door een verhoging van de instroomramingen van asielzoekers voor 2020 en verder nemen de kosten voor eerstejaarsopvang van asielzoekers toe. Dit leidt in 2020 tot een overheveling van EUR 94 miljoen van de begroting van BHOS naar de begroting van JenV. Hier bovenop komt een bedrag van EUR 5 miljoen vanwege de afrekening van de asieltoereiking over 2019.
- In het kader van het steunpakket ter bestijding van de coronacrisis in ontwikkelingslanden zal het uitgavenbudget tijdelijk in 2021 met EUR 10 mln verslechteren. Deze mutatie zal met de tweede supplettoire begroting 2020 worden gecorrigeerd.

Ontvangsten

Artikel 5.2

Het ontvangstenbudget voor 2020 en verder is naar beneden aangepast. Dit omdat recente ramingen van terugbetalingen op leningen die worden beheerd door de Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden (NIO) een afloop laten zien.

Artikel 5.21

De ontvangsten van artikel 5.21 Ontvangsten OS zijn jaar-op-jaar relatief volatiel. Op basis van inschattingen over 2020 en verder zal het ontvangstenbudget in 2020 afnemen met EUR 5 miljoen en vanaf 2021 met EUR 10 mln.